

MELYIK BÖLCSESSÉG?

SZABADOS ÁDÁM

Bölcsesség alatt nem minden korban és nem minden helyen értették ugyanazt. A görögök számára a bölcsesség jól átgondolt és alaposan kifejtett világnézetet jelentett, mely valamiféle értelmet ad az életnek, meghatározza az értékeket, különbséget tesz a fontos és nem fontos dolgok között. A bölcs ember (a filozófus, vagyis a bölcsesség szeretője) magáévá tette valamelyik ismert világnézeti iskolát (pl. platonista, sztoikus, epikureus, szofista), és képes volt érvekkel megvédeni azt. A filozófusok mind egyetértettek abban, hogy bölcsességük *értelmet ad* az élet, a halál és a kozmosz létének (vagy éppen értelmesnek gondolt érvekkel cáfolja, hogy lenne eredendő értelme a dolgoknak).

A mi elfáradt nyugati kultúránk kicsit mást ért ma a bölcs ember bölcsessége alatt. Az értelem kultúrájára adott ellenreakcióként a nyugati kultúra a keleti világ és az ősi vallások misztikuma felé fordult, hogy onnan szerezzen ihletet magának. A bölcs ember olyan, mint Sri Chimnoy, Paul Coelho vagy Müller Péter. Vagy mint Yoda mester, a Mátrix orákuluma, az Oroszlánkirály majma. A bölcs ember jellegzetessége: egy kis titokzatosság, egy kis *intuíció*, egy kis kreativitás, valamint nagy adag emberismeret. A bölcs a racionálisan gondolkodó ember számára kiszámíthatatlan, a tanácsai meglepőek, de éppen ezért vonzóak is.

A bibliai bölcsesség a bölcsesség harmadik fajtája. A bibliai bölcsesség nem az értelemben, nem is az intuícióban, hanem Isten félelmében gyökerezik. „A bölcsesség kezdete az ÚRnak félelme.” A bibliai bölcsesség *magatartás* (Jak 3,13), istenfélő életvitel. Nem pusztán intellektuális megnyugvás vagy spirituális megérezés, hanem Istennek engedelmes élet. A bölcs ember hallgat Isten igéjére, és annak megfelelően rendezi be az életét, amit Isten szavából megértett. A bibliai értelemben vett bölcsességet az Isten törvényén való engedelmes elmélkedés által szerezhetjük meg (Zsolt 119,97-98). A bölcsesség út, mégpedig nem a saját utunk, hanem az ÚR útja. Aki ezen az úton jár, az lesz a bölcs ember (Zsolt 32,8).